

Hedevig, og da hun døde uden Livsarvinger, maatte hendes Ejendomme have tilfaldet Brodersønnen Christian den Sjette, men han havde givet hende Tilladelse til at omdanne Godset til et adeligt Jomfrukloster, og han stadfæstede dets Fundats i 1735. Det var kun med store Ofre fra Statskassens Side, at dette Kloster kunde bestaa. Ved kongelig Resolution fritoges Vemmetofte for at svare forskellige Skatter; det fritoges for at bruge stemplet Papir, det fik Portofrihed for sin Korrespondance, blev fritaget for Skifte- og Auktionsgebyr og fik Skattefrihed for 100 Tdr. Hartkorn Bøndergods. Saaledes støttede den Gang Staten dette Kloster, for at det kunde bestaa.

Disse Ejendomme, Vallø og Vemmetofte Klostre, ere altsaa efter alt, hvad der foreligger, utvivlsomt Statsejendomme, og det er derfor ogsaa et godt gammelt demokratisk Krav, at disse Klostre bør inddrages under Statens Raadighed. Jeg skal nævne for det høje Ting kort det Arbejde, der her er gjort for at faa dette gennemført. Allerede i Samlingen 1867—68 stillede Folketingsmand Gert Winther et Ændringsforslag til Finansloven, saalydende: „Det kongelige Stift Vallø i Sjælland optages paa Statsregnskabet for 1868—69 og fremtidige Finanslovsforslag med dets fulde Indtægt og fundatsmæssige Udgifter. Overskuddet tilflyder Statskassen“. Og et ligelydende Forslag fremsattes vedrørende Vallø adelige Jomfrukloster. Der blev under Forhandlingerne herom i Tinget indvendt mod Forslaget, at Spørgsmaalet om disse Stiftelsers retslige Stilling til Staten ikke kunde afgøres uden en forudgaaende Undersøgelse. Forslaget toges saa tilbage af Winther, men Bille optog det, og han var drilagtig nok til at fastholde det for at faa det forkastet, hvilket naturligvis ogsaa skete. Han havde under disse Omstændigheder den Fornøjelse at se Winther stemme mod sit eget oprindelige Forslag.

I Samlingen 1868—69 fremsattes Forslaget atter af et Mindretal i Finansudvalget, nemlig N. Hansen, Jacob Jensen og Winther. Ordene: „Overskuddet tilflyder Statskassen“ vare da slettede, og Winther sagde, at det var gjort for ikke at vanskeliggøre Optagelsen af Stiftelsernes

Regnskaber paa Finansloven og derved erhverve de fornødne Oplysninger. Men Forslaget om Vallø forkastedes med 47 Stemmer mod 21, og Forslaget om Vemmetofte med 45 mod 21. Men Venstremændene kom igen. Venstremændene den Gang gik paa med krum Hals og Dødsforagt uden at ænse de Hindringer, der stillede sig i Vejen for dem. De kom igen næste Aar 1869—70 for tredje Gang med det samme Ændringsforslag, denne Gang stillet af Berg, N. Hansen, Winther og A. Nielsen, og da forkastedes Forslaget om Vallø med kun 39 Stemmer mod 34, og Forslaget om Vemmetofte med 38 mod 28. Blandt Jæstemmerne vare Mænd som Rotwitt, Tauber, Bojsen, I. I. Christensen, Klausager og I. A. Hansen, alle Navne med god Klang i dette høje Ting. Da man nu var klar over, at der ingen Udvej var her, forelagdes den 3. Februar 1871 Forslag til Nedsættelse af en parlamentarisk Kommission om Vallø og Vemmetofte af Bojsen, Balthasar Christensen, I. A. Hansen, Winther m. fl. Efter en lang Forhandling vedtoges Forslaget med 78 Stemmer mod 9. Blandt dem, der stemte Ja, var det ærede nuværende Medlem for Hillerød (Dinesen). Kommissionen blev saa nedsat den 15. Februar 1871, og allerede den 21. Maj 1872 afgav den sin Betænkning. Denne Kommission var altsaa en særdeles tiltalende Modsætning til Forsvarskommissionen i vore Dage, den fik sit Arbejde gjort i Løbet af et godt Aar. I Kommissionen sad Mænd som I. A. Hansen, Balthasar Christensen, Nyholm, Lucianus Kofod, Alberti, den nuværende højtærede Justitsministers Fader. Flertallet kom til det Resultat, at Staten havde Ret til at inddrage de to Klostre Vallø og Vemmetofte. Det hedder herom i Betænkningen — et særdeles interessant Aktstykke, nu da vi forhaabentlig igen skulle til at undersøge denne Sag —: „Flertallet maa som Resultat af Kommissionens Undersøgelse udtale, at Regelen i Grundlovens § 2, at den lovgivende Magt er hos Kongen og Rigsdagen i Forening, berettiger Rigsdagen til fremtidig at deltage i de Beslutninger, hvorefter Vallø Stifts og Vemmetofte Klosters Virksomhed ordnes, og at Bestemmelsen i Grundlovens § 49, at ingen Udgift maa afholdes, som ikke har Hjem-